

LUX

3 FILMS
24 LINGWA
28 PAJJIŻ

FILM

DAYS

UROK (THE LESSON)

Kristina Grozeva, Petar Valchanov
Bulgarija, Greċja

UROK (THE LESSON)

KRISTINA GROZEVA U PETAR VALCHANOV

Nade hija għalliema tal-Ingliż. Tgħix ma' żewġha, li jinsab qiegħed, u bintha ta' erba' snin. Darba fost l-oħrajn, meta tasal lura mix-xogħol, issib lill-marixxall jistennieha d-dar. Il-kontijiet ma thallsux għax żewġha nefaq il-flus mod ieħor. Nade għandha tlett ijiem ċans biex tara mnejn se ġgħib il-flus biex thallas lura lill-bank. Altrimenti, il-bank jeħdilha d-dar. U hekk tibda ġlieda kontra l-hin fejn il-problemi jakkumulaw, u l-integrità ta' Nade, li sa dakinhar kienet eżemplari, tiġi ttestjata.

XI PUNTI TA' ANALIŻI

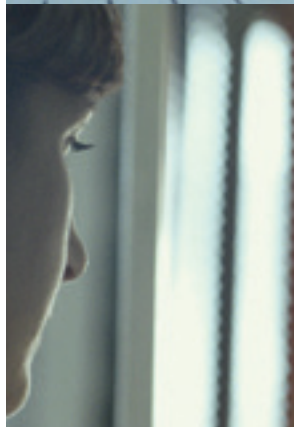
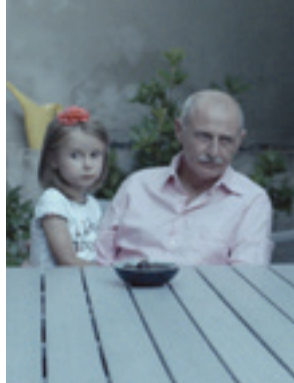
Il-film jipprezenta karattru f'diffikultà fil-ħajja privata tagħha: Nade għandha d-dejn li jrid jithallas lura, u fil-ħajja tax-xogħol tagħha ma tippermettix li każ ta' serq li jseħħ fl-iskola jibqgħa' mhux ikkastigat. Dawn iż-żewġ elementi, li *a priori* mhumiex konnessi, jintrabtu flimkien fi tmiem il-film.

MARA TA' INTEGRITÀ

Il-film jibda hekk: studenta tal-klassi jinsterqilha l-portmoni li kien fih il-flus biex thallas l-ikel mill-canteen. Nade, l-għalliema, titlob lill-istudenti jibattlu l-basktijiet u tippermetti lill-istudenta konċernata tfttx fil-basktijiet bit-tama li ssib il-portmoni tagħha. It-tfttxija ma thallix frott, u Nade titlob lill-klassi kollha jagħmlu ġabra għall-istudenta; hi tkun l-ewwel waħda li toħroġ il-flus mill-but. Fi tmiem il-lezzjoni, Nade tgħid lill-istudenti li se tagħti ċans lill-ħalliel biex jiġbor ġieħu: twaħħal invilopp vojta mal-ħajt, biex il-ħalliel ikun jista', anonimament, ipoġġi fih il-flus li seraq. Waqt il-lezzjoni ta' wara, l-għalliema tiċċekkja x'hemm fl-invilopp: issib biss loqma ta' sigarett, u l-istudenti jinfaqqgħu jidħku. Nade tgħidilhom li din is-serqa għad trid tiġi kkastigata.

Dawn iż-żewġ xeni tal-bidu jagħtuna l-idea ta' persuna li temmen fil-ġustizzja u b'sens qawwi tal-element morali tal-professjoni ta' għalliema. Nade mhix hemm biex tgħallimhom l-Ingliż biss, iżda anke biex tedukahom fis-sens aktar veru tal-kelma: id-difiża tal-valuri, f'dan il-każ l-onestà u l-ġustizzja, u r-rispett lejhom. Dan l-ideal tagħtih ħafna prijorità. Tabilhaqq, kulma tagħmel u tgħid dwar din is-serqa donnu li jikkonċernaha personalment.

Il-protagonista hija pprezentata bħala persuna pjuttost riġida u manijaka li tirraġa l-pitazzi u tippostjahom b'mod perfett, tiġbor xi ħaġa mormija fit-triq u tarmiha fejn suppost, l-ilbies tagħha ma fih ebda sinjal ta' traskuragni u meta tmur fuq il-qabar t'ommha, toħroġ maktur biex tpoġġi fuqu.

Fil-konfront tal-isfidi li tthabbat wiċċha magħhom, Nade donnha li għandha l-kontroll tagħha nnifisha u b'mod partikolari tal-emozzjonijiet tagħha. Donnu li jirnexxilha tiddistakka ruħha biżżejjed mill-problemi, b'mod li tevalwahom u tikkonfrontahom b'mod razzjonali. Għalhekk, kemm jekk fil-każ tas-serqa fil-klassi tagħha, tal-marixxall li jinfurmahom li se jehdilha d-dar u kemm f'dak ta' impjegatur li jirrifjuta li jhallasha l-paga, hi tiddefendi l-pożizzjoni tagħha, b'mod sod, filwaqt li tibqa' estremament raġonevoli u kalma. Fi ftit kliem, Nade għandha sens morali qawwi, inkluż l-ideali tal-gustizzja u l-ordni, li ssegwi b'intransiġenza u b'kontroll fuqha nnifisha.

IL-KOMPLOTT TAD-DEJN LI JRID JITHALLAS LURA

Il-kontijiet tad-djar ma jkunux tħallsu, u r-raġel tagħha injora l-ittri ta' tfakkira: jekk il-flus ma jithallsux lura fi żmien tlett ijiem, id-dar tagħhom titpoġġa għall-bejgħ. Nade tibda billi tipprova tinnegozja mal-bank iżda ma tasal imkien. Ikollha tara minn fejn se jgħib il-flus. Nade titlob flusha mingħand bniedem li jkun taħa xi dokument x'tittraduċi iżda tibqa' b'xiber imnieher. U hawnhekk Nade ikollha tirrikorri għand min isellef bl-użura.

Hekk kif issolvi din il-problema tinqala' oħra: dak li kienet għamlitlu t-traduzzjonijiet falla u ħarab. Għaldaqstant issa taf li mhux se tieflu flusha mingħandu. Hija titlob lil min sellifha bl-użura jagħtiha aktar żmien biex tħallsu lura. Il-ħlas jieħu sura mhux mistennija: Nade tintalab tagħti lil Mitko, in-neputi ta' dak li sellifha bl-użura, marki oghla milli ħaqqu. B'hekk Nade ssib ruħha fl-istess dilemma tal-ħalliel tal-klassi, li hi ppruvat taqbad fil-bidu tal-film. Għal dan l-eżerċizzju ta' riflessjoni, Nade tistaqsi: X'kienu r-raġunijiet li wasslu lit-tifel jisraq? Għaliex kienet daqstant determinata li tikkastigah?...

L-AMBITU ĊINEMATOGRAFIKU

Urok (The Lesson) jippreżenta karatteristiċi estetici notevoli. Huwa film ta' ftit kliem, fejn l-ispettatur huwa mistieden jagħmel sforz ta' interpretazzjoni. Fil-fatt, Nade tesprimi ruħha bi ftit kliem; ma tantx hi elokwenti, u wiċċha ma jikxfix dak li verament thoos. Huma l-ġesti tagħha u sitwazzjonijiet li tgħix li jippermettu lill-ispettatur jirrikostruwixxi l-qagħda mentali ta' Nade, jagħmel sens mill-azzjonijiet tagħha u, fl-aħħar nett, li jifhem dak li qed jiġri, dak li Nade qed jagħmel u dak li qed thoos.

B'dan il-mod, ir-ritmu tal-film donnu li hu propju dak tal-protagonista: xi waqtiet qawwi u effettiv, imur lejn l-essenzjali; f'waqtiet oħra, kajman, u jagħti lok ta' riflessjoni jew dubju. Minn din il-perspettiva, Nade tixbah lil *Rosetta* tal-aħwa Dardenne (Belġju, 1999) jew lill-persunnaġġ ta' Thierry fil-film *La Loi du marché* (Stéphane Brizé, Franza, 2015) ; it-tnejn li huma bħal Nade għandhom il-problemi u josservaw mingħajr ma jesprimu ħsibijethom bil-kliem. Dan l-istil ċinematografiku, li nistgħu nikklassifikawh bħala dokumentarju, jagħmel kritika soċjali li tiddennunzja l-individwalizmu u l-prevalenza tal-flus fuq il-valuri morali u l-ideali.

PUNTI TA' RIFLESSJONI

It-titlu tal-film, *Urok (The Lesson)*, jirreferighall-professjonistal-protagonista. Iżda l-istorja ta' Nade u d-diffikultajiet finanzjarji tagħha jhajruna nsibu interpretazzjonijiet oħra u iktar sottili għal dan. X'interpretazzjoni nistgħu nsawru minn dan it-titlu? Min jagħti l-lezzjoni lil min?

Nade hi persunaġġ ambigwu li jista' jidher antipatku għal uħud minhabba r-rigidità tagħha, in-nuqqas ta' sens ta' umoriżmu tagħha u l-kontroll apparenti tagħha... Mill-banda l-oħra, tiġbed is-simpatija ta' oħrajn bis-saħħa tal-valuri morali tagħha, id-dinjità tagħha u l-mod li bih taffronta l-problemi. U inti, x'taħseb dwarha? Perezempju, taqbel li l-idea tagħha tal-ġustizzja hi universali?

MISTOQSJA

Il-film jiżviluppa b'mod estensiv il-kwistjoni tad-dejn: Nade għandha d-dejn mal-bank, u ma' min isellef bl-użura; il-missier għandu jagħmel lapida għall-qabar ta' martu; il-ħalliel tal-klassi għandu jagħti l-flus lill-klassi; min ta x-xogħol tat-traduzzjoni lil Nade għad irid iħallasha. L-imghax fuq id-dejn — il-prezz tiegħu, sa ċertu punt — hu ta' natura ekonomika, iżda xi kultant anke ta' natura morali jew psikoloġika. Dan il-prezz morali xi kultant huwa eċċessiv u jidher umiljanti. Id-debitur fl-aħħar mill-aħħar isib ruħu f'relazzjoni ta' kontroll fil-konfront tal-kreditur. Tista' tiżviluppa din l-idea u tagħmel parallel mad-djun tal-Istati?

Anne Vervier

les grignoux

DIRETTURI: Kristina Grozeva, Petar Valchanov

XENEĠĠATURA: Kristina Grozeva,
Petar Valchanov

ATTURI: Margita Gosheva, Ivan Barnev,
Ivanka Bratoeva, Ivan Savov, Deya Todorova,
Stefan Denolyubov

DIRETTUR TAL-FOTOGRAFIJA:

Krum Rodriguez

PRODUCERS: Kristina Grozeva,
Petar Valchanov, Konstantina Stavrianou,
Rena Vougioukalou, Magdalena Ilieva

PRODUZZJONI: Abraxas Film Ltd, Graal films
u Little Wing

SENA: 2014

TUL: 105 minuti

ĠENERU: Drama

PAJJIŻ: Bulgarija, Greċja

VERŻJONI ORİĠINALI: Bulgaru

L-ISTEJGER TAGHNA MDAWLA PERMEZZ TAL-EMOZZJONI TAČ-ČINEMA

Il-Parlament Ewropew għandu l-unur jipprezenta t-tliet films li qegħdin jikkompetu għal-LUX FILM PRIZE¹ 2015:

MEDITERRANEA ta' Jonas Carpignano
Italja, Franza, Stati Uniti, Ġermanja, Qatar

MUSTANG ta' Deniz Gamze Ergüven
Franza, Ġermanja, Turkija, Qatar

UROK (THE LESSON) ta' Kristina Grozeva u Peter Valchanov
Bulgarija, Greċja

Dawn l-istejjer multidimensjonali, il-frott tad-dedikazzjoni u l-kreattività kbira ta' registi zgħażgħ Ewropej b'ħafna talent, se jintwerew waqt ir-raba' edizzjoni tal-LUX FILM DAYS².

¹ Il-premjū LUX.

² Jiem tal-films LUX.

LUX FILM PRIZE

Il-kultura tiżvolgi rwol fundamentali fit-tiswir tas-soċjetajiet tagħna. B'dan il-ħsieb, il-Parlament Ewropew nieda l-LUX FILM PRIZE fl-2007 bl-għan li jtejjeb iċ-ċirkolazzjoni tal-films Ewropej madwar l-Ewropa u jqajjem dibattiti u diskussjonijiet fl-Ewropa kollha dwar kwistjonijiet ewlenin tas-soċjetà. Il-LUX Film Prize hu inizjattiva unika. Filwaqt li l-biċċa l-kbira tal-koproduzzjonijiet Ewropej jintwerew biss fil-pajjiż tal-orìgini u rarament jiġu distribwiti bnadi oħra, anke fi f'ħdan l-UE, il-LUX FILM PRIZE joffri opportunità rari lil tliet films Ewropej li jiġu sottotitolati fl-24 lingwa uffiċjali tal-UE.

Ir-rebbieħ tal-LUX FILM PRIZE se jintgħażel mill-Membri tal-Parlament Ewropew u jitħabbar fil-25 ta' Novembru 2015.

LUX FILM DAYS

Il-LUX FILM PRIZE wassal ukoll għat-tnedija tal-LUX FILM DAYS. Il-LUX FILM DAYS ilhom mill-2012 iwasslu t-tliet films li qed jikkompetu għall-LUX FILM PRIZE lil udjenza Ewropea usa'. Permezz tal-LUX FILM DAYS, nistednuk tgawdi esperjenza kulturali memorabbli li tittraxxendi l-fruntieri. Bejn Ottubru u Diċembru 2015, tista' tingħaqad ma' udjenza mill-UE kollha ta' diletanti tač-činema u tara *Mediterranea*, *Mustang* u *Urok (The Lesson)* f'waħda mill-24 lingwa uffiċjali tal-UE. Tinsix tivvota għall-film favorit tiegħek permezz tas-sit web tagħna luxprize.eu jew il-pagna Facebook tagħna!

RAKKOMANDAZZJONI TAL-UDJENZA

Ir-Rakkomandazzjoni tal-Udjenza hija l-premjū tal-għażla tal-poplu tal-LUX FILM PRIZE. Hu l-opportunità li tivvota għal *Mediterranea*, *Mustang* jew *Urok (The Lesson)*, u tieħu sehem f'kompetizzjoni biex tattendi l-Festival tač-činema Internazzjonali Karlovy Vary f'Lulju 2016 — bl-istedina tal-Parlament Ewropew — u tħabbar ir-Rakkomandazzjoni tal-Udjenza.

ARA,
IDDIBATTI
U VVOTA

@luxprize

#luxprize

LUX
PRIZE
.EU